

QUICK SCAN ECOLOGIE

ondergrondse 150kV kabelverbinding Zaltbommel - Druten /
Tiel

22 FEBRUARI 2017

Contactpersonen

AUKJE BEERENS
Specialist Ecologie

M +31 611871607
E aukje.beerens@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

NICO DE KONING
Specialist Ecologie

M +31627003302
E nico.dekoning@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Methode	5
1.3	Leeswijzer	5
2	PLANGEBIED	6
2.1	Locatie	6
2.2	Beschrijving tracé	7
2.3	Uitgangspunten werkzaamheden	8
3	WET NATUURBESCHERMING: SOORTBESCHERMING	9
3.1	Aanwezigheid	9
3.2	Effectbeoordeling	11
3.3	Toetsing	13
4	WET NATUURBESCHERMING: GEBIEDSBESCHERMING	15
4.1	Ligging ten opzichte van N2000-gebieden en aanwezigheid instandhoudingsdoelen	15
4.2	Effectbeoordeling	18
4.3	Toetsing	19
5	GELDERS NATUURNETWERK (GNN) EN GROENE ONTWIKKELINGSZONE (GO)	20
5.1	Ligging ten opzichte van GNN en GO	20
5.2	Effectbeoordeling	22
5.3	Toetsing	23
6	VERVOLGSTAPPEN EN CONCLUSIE	24
6.1	Wet natuurbescherming: soortbescherming	24
6.2	Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming	25
6.3	Gelders Natuurnetwerk	25

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

TenneT heeft het voornemen een ondergrondse kabelverbindingen aan te leggen tussen hoogspanningsstation Zaltbommel en opstijgpunt Wamel. Om dit planologisch mogelijk te maken wordt een bestemmingsplan opgesteld voor de gemeenten Zaltbommel, Maasdriel en West Maas en Waal. Deze kabel wordt middels een open ontgraving aangelegd. Ter onderbouwing van het bestemmingsplan moet een aantal onderzoeken worden uitgevoerd.

Omdat het voornemen kan leiden tot overtredingen van natuurwetgeving, strijdigheden met beleid en het schaden van natuurwaarden in de directe omgeving, moet de voorgenomen ingreep onder andere worden getoetst aan de vigerende natuurwetgeving en natuurbeleid. Er is daarom voor het voorkeurs tracé een Quick scan ecologie uitgevoerd. De Quick scan bestaat uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek.

Onderliggend rapportage van deze Quick scan betreft een toetsing aan de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) voor zowel gebieds- als soortbescherming en de Omgevingsverordening, voor wat betreft het Gelders Natuurnetwerk (GNN, voorheen EHS) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Het wettelijk- en beleidskader is weergegeven in bijlage B en C. Voor de soortbescherming in het kader van de Wnb is het uitgangspunt om wettelijke overtredingen te voorkomen, al of niet door middel van mitigatiemaatregelen en/of planaanpassingen. Indien dit niet mogelijk blijkt te zijn zal een ontheffing in het kader van de Wnb moeten worden aangevraagd. Daarnaast wordt beoordeeld of mogelijk sprake is van effecten op het GNN en de GO en/of Natura 2000-gebieden en of verdere toetsing hiervoor noodzakelijk is.

1.2 Methode

In een bureauonderzoek is op basis van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) beoordeeld of mogelijk beschermde soorten in het kader van de Wnb voorkomen binnen het plangebied. Aan de hand van verspreidingskaarten is daarnaast beoordeeld of mogelijk beschermde soorten voor kunnen komen.

Daarnaast is op 26 mei 2016 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd door de heer N. de Koning, ecooloog van Arcadis. Het veldbezoek had het karakter van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. De temperatuur was circa 19 °C, en de omstandigheden overwegend zonnig en droog.

Tijdens deze habitatgeschiktheidsbeoordeling is voor alle relevante soortgroepen een beoordeling gedaan van de (potentiele) functie van het gebied als leefgebied of verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek zijn geen doelgerichte soorteninventarisaties uitgevoerd. Waarnemingen van beschermde soorten zijn wel genoteerd.

In het kader van het GNN en gebiedsbescherming van de Wnb is aan de hand van bureauonderzoek beoordeeld of mogelijk sprake is van (significant) negatieve effecten. Tijdens het veldbezoek is de aanwezige vegetatie gelegen binnen het GNN bekeken.

1.3 Leeswijzer

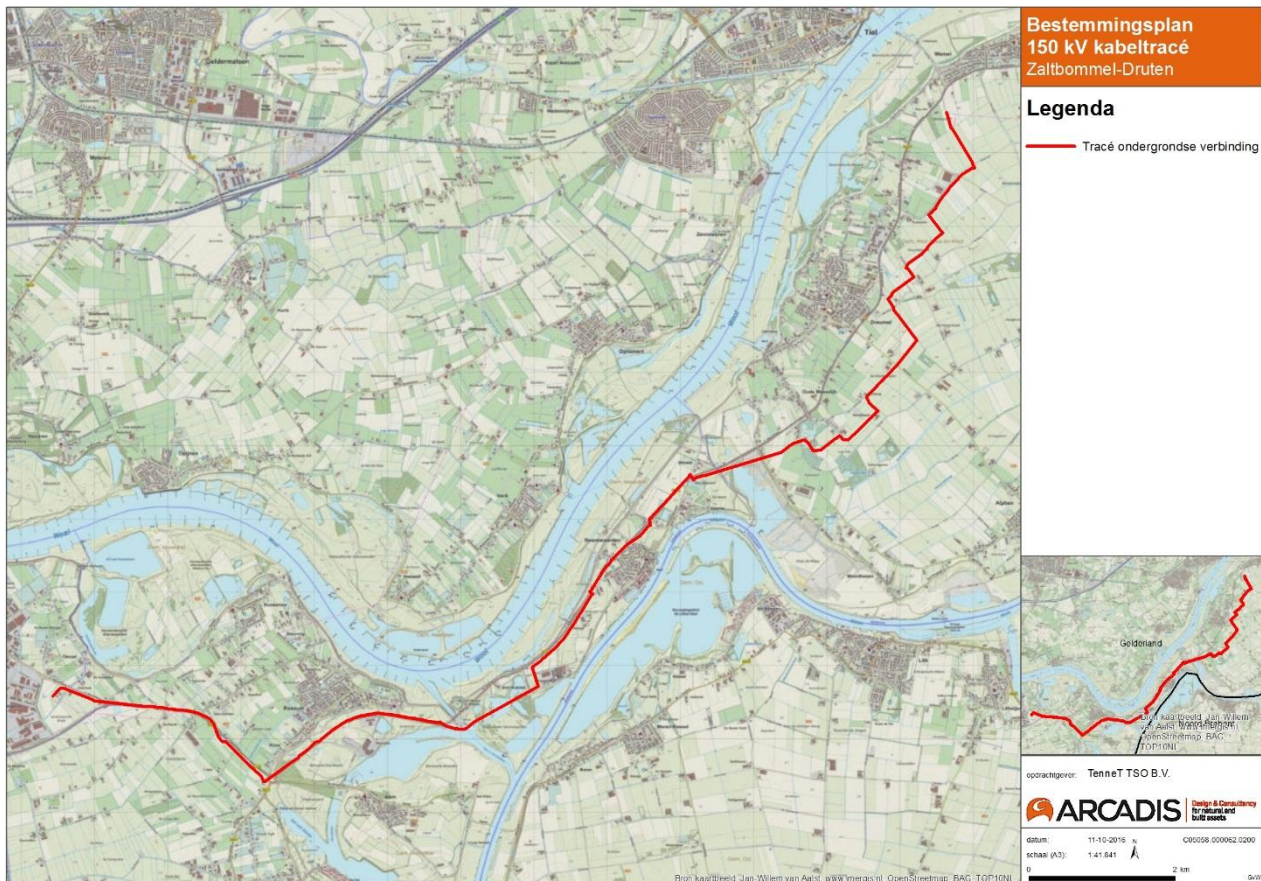
Het volgende hoofdstuk 2 omschrijft het plangebied met de huidige situatie en uitgangspunten voor de voorgenomen werkzaamheden. In hoofdstuk 3 wordt het voornemen getoetst aan de soortbescherming van de Wnb, in hoofdstuk 4 aan de gebiedsbescherming van de Wnb en in hoofdstuk 5 aan het GNN. Hoofdstuk 6 beschrijft de te nemen vervolgstappen en de conclusie.

In Bijlage A zijn de kaarten van de verschillende deelgebieden, zoals die in onderliggende Quick scan worden onderscheiden, opgenomen. Bijlage B en C betreffen het wettelijk- en beleidskader van de Wnb en het GNN. In Bijlage D zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied opgenomen en Bijlage E bevat foto's van de deelgebieden.

2 PLANGEBIED

2.1 Locatie

Het tracé volgt vanaf 150kV-station Zaltbommel ongeveer 2 kilometer de bestaande bovengrondse 150kV-verbinding Zaltbommel-Tiel. Vanaf de kruising met de N322 loopt het tracé parallel aan deze provinciale weg eerst zuid-oostwaarts en na de rotonde noord-oostwaarts. De N322 wordt gevolgd tot en met de Maasdijk (dijkkring 41). Vanaf daar loopt het tracé door het buitengebied ten oosten van Dreumel. Ten noordoosten van Dreumel sluit dit tracé aan op het opstijgpunt Wamel. Op onderstaande kaart is het tracé weergegeven.

Figuur 1: Tracé voor ondergrondse kabelverbinding Zaltbommel – opstijgpunt Wamel

2.2 Beschrijving tracé

Het plangebied voor het tracé wordt hieronder in verschillende deeltracés beschreven van hoogspanningsstation Zaltbommel naar opstijgpunt Wamel. Deze komen overeen met de kaarten zoals deze zijn opgenomen in Bijlage A, de nummers corresponderen met de foto's in Bijlage E:

1. De start van het tracé ligt aan de oostzijde van het hoogspanningsstation aan de Bommelsekade in Zaltbommel. Vanaf hier loopt het tracé in oostelijk richting, ten zuiden van de Van Heemstraweg. Dit deel van het tracé loopt door agrarisch gebied met intensief gras- en bouwland. Ter hoogte van De Parzik kruist het tracé de van Heemstraweg om ter hoogte van Twee Geerden de weg wederom te kruisen en vervolgens aan de zuidzijde het langs de weg te blijven lopen tot aan de rotonde met de N831.
2. Vanaf de rotonde bij Rome loopt het tracé in noordoostelijke richting waarbij het tracé de Van Heemstraweg blijft volgen in richting van sluis Sint Andries. Hierbij passeert het tracé het dorp Rossum en de Alemsche Overwaard en de steenfabriek aan de Maasweg bij Rossum. Dit deel van het trace loopt door gevarieerd en hoofdzakelijk extensief beheerde kruidenrijke graslanden met reliëf. Aan het begin van het tracé van dit deelgebied passeert het tracé een moerasbos dat tevens onderdeel is van het Gelders Natuurnetwerk. Voor het sluiscomplex kruist het tracé de Van Heemstraweg om vervolgens het sluiscomplex onderlangs te passeren. Meer naar het noorden ligt de Waal met uiterwaarden. Dit is tevens Natura 2000-gebied. Bij het sluiscomplex passeert het tracé ook het Natura 2000-gebied op circa 100 meter.
3. Deelgebied drie bevindt zich tussen de Waal met uiterwaarden aan de noord en west zijde en de maas in het zuidoosten. De Maas vormt tevens de Provincie grens tussen Gelderland en Brabant. In deelgebied drie komt het tracé na het passeren van de sluizen weer boven in de Buitenpolder Heerewaarden. Een gebied met uiterwaarden, geulen, open stukken en bosjes. De Buitenpolder Heerewaarden is tevens onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het grootste deel van het gebied wordt door middel van een tunnel gepasseerd maar op een plek door middel van een open ontgraving. Het tracé vervolgt in noordoostelijke richting langs Van Heemstraweg tot aan het dorp Heerewaarden. Ter hoogte van De Vondel kruist het tracé de Van Heemstraweg om vervolgens aan de noordzijde langs de weg te blijven lopen. Dit deel van het tracé loopt dicht langs de Van Heemstraweg door agrarisch gebied met graslanden en maisakkers.
4. Deelgebied 4 ligt tussen de Waal in het noorden en westen en de Maas in het zuiden. Het dorp Heerewaarden wordt aan de noordzijde gepasseerd. Op enkele stukken door middel van een tunnel. Op andere delen door een ontgraving in grasland. Het tracé blijft de Van Heemstraweg volgen. Op drie locaties kruist het tracé de Van Heemstraweg. Het begin van het tracé in deelgebied 4 loopt voornamelijk door grasland. Ter hoogte van Voorn kruist het tracé de Van Heemstraweg om ten zuiden een gebied te passeren dat is aangewezen als onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Dit betreft een gebied gelegen op een zandwinning. Het tracé passeert het water op enkele tientallen meters. Het tracer loopt hier door een kruidenrijke graslandvegetatie. Vervolgens maakt het tracé een rechte hoek in zuidelijke richting om hier de Maasdijk te passeren. Tot aan Oude Maasdijk vervolgt het tracé door agrarisch gebied met grasland en maisakkers.
5. Deelgebied 5 ligt ten zuiden en oosten van het dorp Dreumel. Na Oude Maasdijk gepasseerd te hebben vervolgt het tracé door agrarische gebied "De Bieskampen" ten zuidoosten van Dreumel met voornamelijk intensief beheerde graslanden. Hierbij blijft het tracé aan de randen van agrarische percelen.
6. Het laatste deel van het tracé ligt tussen Druten en Dreumel, met de Waal en uitwaarden meer naar het noorden en westen. Het tracé loopt in noordelijk richting door de agrarische gebieden Dreumelsveld en Westerveld in de gemeente West Maas en Waal. Het tracé loopt door voornamelijk grasland en maispercelen en loopt veelal langs watergangen en sloten.

2.3 Uitgangspunten werkzaamheden

De totale breedte van de werkstrook tijdens de aanlegfase bedraagt ongeveer 30 meter. Deze werkstrook omvat niet alleen de kabelsleuf, maar ook de werkweg en ruimte voor de tijdelijke opslag van de grond en materiaal. De totale breedte tijdens de beheerfase (na aanleg) bedraagt circa 7 tot 12 meter. Hierbij wordt uitgegaan van een breedte van het kabelbed (1 circuit, 3 kabels) van iets meer dan 1 meter, een breedte voor de beschermingszone van 3 meter aan weerszijden bij open ontgravingen en een breedte van 5 meter aan weerszijden bij boringen.

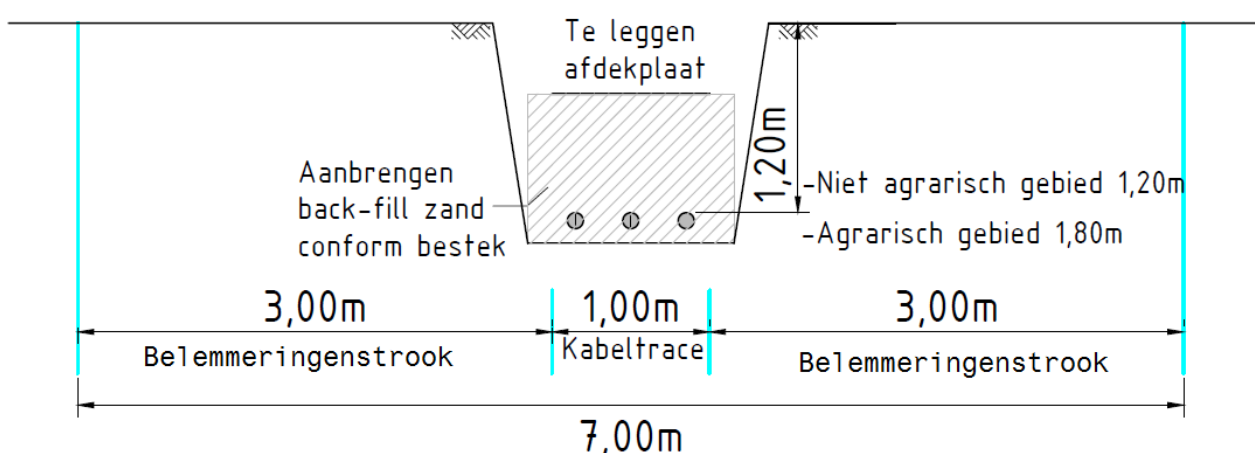
In geval van een open ontgraving wordt de kabel doorgaans op 1,80 meter diepte aangelegd daar waar diep geploegd wordt (op agrarische percelen). Op de overige percelen ligt de kabel doorgaans op 1,20 meter diepte, zie ook Figuur 2. Bij een boring liggen de kabels dieper, waarbij de diepte per geval verschilt. Op de kaarten in Bijlage A zijn de locaties aangegeven waar de verbinding met behulp van een boring wordt aangelegd.

Tijdens de beheerfase zijn zowel op het kabeltracé als binnen de beschermingszone geen bouw- en graafwerkzaamheden toegestaan (uitgezonderd onderhoudswerkzaamheden aan de kabel) die van invloed kunnen zijn op de ongestoorde ligging van de kabel. Daardoor zijn dus bijvoorbeeld ook geen diepwortelende bomen en planten toegestaan.

Voor wat betreft de ingreep ten behoeve van de aanleg wordt uitgegaan van het volgende:

- De kabels worden grotendeels aangelegd in open ontgraving. Bij kruising van wegen, watergangen en waterkeringen worden de kabels aangelegd door middel van een gestuurde boring.
- De sleufbreedte bedraagt 1 meter. Totale breedte tijdens aanlegfase is 30 meter, dit is inclusief een werkstrook. Totale breedte van de beschermingszone om de kabel na aanleg bedraagt 7-12 meter.
- De kabel wordt in niet-agrarisch gebied op 1,20 meter diepte aangelegd en in agrarisch gebied op 1,80 meter diepte.
- Er wordt geen bebouwing gesloopt.
- Zowel op het kabeltracé als binnen de beschermingszone zijn geen bouw- en graafwerkzaamheden toegestaan (uitgezonderd onderhoudswerkzaamheden aan de kabel) in de beheersfase.
- Werkzaamheden in de aanlegfase en beheerfase worden overdag uitgevoerd.
- Er worden bomen gekapt, het is nog niet overal duidelijk welke bomen dit zijn.

STANDAARD PROFIEL

Figuur 2: Standaard profiel van de aan te leggen kabelverbinding.

3 WET NATUURBESCHERMING: SOORTBESCHERMING

3.1 Aanwezigheid

De volgende tabel geeft een overzicht van de functie van het tracé voor verschillende soortgroepen, geschiktheid van het habitat, en van waarnemingen van beschermde soorten op de locatie en directe omgeving van het plangebied. Op basis van bureaustudie en veldonderzoek

Op basis van eerder genoemd uitgangspunt dat de kabels ter hoogte van watergangen worden aangelegd met behulp van boringen, zijn effecten als gevolg van de werkzaamheden op vissen uitgesloten. Deze worden daarom niet verder meegenomen in de beoordeling. Hetzelfde geldt voor libellen.

Tabel 1: Aanwezigheid en functie leefgebied beschermde soorten op en rond het plangebied per relevante soortgroep.

Soortgroep	Bureauonderzoek o.b.v. gegevens NDFF	Veldbezoek	Conclusie
Flora	Er zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen binnen het plangebied. Het plangebied is wel gelegen binnen het huidige verspreidingsgebied van de volgende Andere soorte plantensoorten: brede wolfsmelk, kleine wolfsmelk, wilde ridderspoor (in deelgebied 1 en 2).	De omstandigheden ter plaatse van de grazige vegetaties langs het tracé zijn niet geschikt als groeiplaats voor beschermde soorten, vanwege de voedselrijke omstandigheden en het intensief agrarisch beheer. De brede wolfsmelk komt voor langs de Rijn en zijtakken en groeit op omgewerkte kleigrond, stoppelvelden en braakliggend terrein. Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig. Kleine wolfsmelk komt voor in de buurt van grote rivieren. Het is een akkerplant van kalkhoudende klei, krijt en löss en komt voor op graanakkers, hakvruchtakkers en stoppelvelden. Binnen het plangebied is geen geschikt biotoop aanwezig. Wilde ridderspoor is een exclusieve bewoner van wintergraanakkers op matige bemeste kalkhoudende en zandige klei die voorkomt in de rivierdalen en op stroomruggen. Geschikt biotoop voor deze soort ontbreekt binnen het plangebied.	Er komen geen beschermde planten voor binnen het plangebied.
Algemene broedvogels	Een groot aantal verschillende soorten algemene broedvogels is waargenomen ter hoogte van en in de directe omgeving van het tracé. Onder andere: blauwe reiger, boomklever, bosrietzanger, ekster, fazant, grasmus, grauwe gans, groene en grote bonte specht, kievit, kolgans, meerkoet, merel, oeverzwaluw, slobbeend, smient, spreeuw, tafeleend, wilde eend, winterkoning en wintertaling.	De graslanden en akkers langs het tracé maar op enige afstand van wegen, vormen geschikt broedgebied voor weidevogels zoals kievit, scholekster en grutto. Het betreft voornamelijk de graslanden van deelgebied 1, 5 en 6. Bosjes en ruigte vegetatie kan worden aangetroffen in onder meer deelgebied 2, 3 en 4 en vormt leefgebied voor verschillende soorten algemene broedvogels zoals mezen, lijsters, kraai, grasmus, grote bonte specht, spreeuw. Oevers van grotere wateren en sloten langs het tracé, vormen geschikt broedgebied voor onder meer wilde eend, grauwe gans, nijlgans, meerkoet en fuut. Steile oevers en oude boomstronken vormen mogelijk ook geschikte broedlocaties voor ijsvogel. Rietvegetaties langs sloten kan tevens geschikt broedgebied voor kleine karekiet en bosrietzanger vormen.	Algemene voorkomende broedvogels kunnen langs het gehele tracé worden aangetroffen. In graslanden en akkers kunnen weidevogels broeden.
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	Buizerd is veelvuldig waargenomen ter hoogte van het tracé en de directe omgeving van het tracé. Daarnaast zijn boomvalk, bosuil, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, steenuil, sperwer en slechtvalk waargenomen. Dit betreffen waarnemingen van individuen, het is onbekend of nesten aanwezig zijn.	De grotere bosjes zoals bij de Alemsche overwaard vormen potentieel geschikt broedhabitat voor buizerd en mogelijk ook voor havik en sperwer. Nesten van beide soorten zijn jaarrond beschermd. Verspreid langs het tracé komen geschikte bomen voor met kraaiennesten die tevens als nestplaats voor boomvalk kunnen dienen.	Aanwezigheid jaarrond beschermd nesten kan niet worden uitgesloten.
Grondgebonden zoogdieren	Langs het tracé en de directe omgeving zijn Andere soorte grondgebonden zoogdieren waargenomen zoals haas,	De graslanden, akkers en ruigtes langs het tracé vormen geschikt leefgebied voor grondgebonden zoogdieren zoals konijn, haas, egel, ree, veldmuis, bunzing, en hermelijn (allen Andere soorten).	Aanwezigheid Andere soorte soorten konijn, haas, egel, ree,

Soortgroep	Bureauonderzoek o.b.v. gegevens NDFF	Veldbezoek	Conclusie
	egel, konijn en ree. Daarnaast zijn verschillende waarnemingen van de Habitatrichtlijn bever bekend, waarvan de meeste waarnemingen ter hoogte van de Buitenpolder Heerewaarden zijn.	De omgeving rondom de Buitenpolder Heerewaarden en met de rivieren en uiterwaarden in verbinding staande wateren vormen leefgebied van bever. Er zijn in de directe omgeving van het tracé geen burchten van bever aangetroffen en er bevindt zich geen primair functioneel leefgebied binnen het tracé. Deze gebieden vormen tevens potentieel geschikt leefgebied voor otter (Habitatrichtlijn). Van deze soort zijn echter geen waarnemingen uit de omgeving bekend. Hoewel moerassige stukken en extensief beheerde natuurlijke oevers langs het tracé potentieel geschikt leefgebied voor waterspitsmuis vormen, ligt het gebied buiten de bekende verspreiding van waterspitsmuis (Andere soort). Dat geldt eveneens voor noordse woelmuis (Habitatrichtlijn), steenmarter en das (beide Andere soort).	veldmuis, bunzing, en hermelijn ter hoogte van het tracé en de Habitatrichtlijn bever in de omgeving te verwachten. Voorkomen overige beschermde soorten wordt uitgesloten op basis van huidige verspreiding.
Vleermuizen	Verschiedende waarnemingen van gewone dwergvleermuis (Habitatrichtlijn) zijn ter hoogte van het tracé bekend.	Het landschap langs het tracé vormt door de afwisseling tussen graslanden, houtwallen, singels en bosjes zeer geschikt foerageergebied en vliegroutes voor verschillende soorten vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en mogelijk ook watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger (allen Habitatrichtlijn). Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich mogelijk in holten in bomen en in gebouwen.	Aanwezigheid vleermuizen (Habitatrichtlijn) niet uitgesloten.
Amfibieën	Andere soorten amfibieën zoals gewone pad en kleine watersalamander zijn waargenomen. Kamsalamander (Habitatrichtlijn) is op vier plekken in de buurt van het tracé waargenomen. Bij het fort Sint Andries bevindt zich een populatie in de grachten van het fort. Andere waarnemingen komen uit poelen ten zuiden van Rossum tussen het dorp en de Van Heemstraweg en de westzijde van het dorp Heerewaarden. Poelkikker (Habitatrichtlijn) is op enige afstand van het plangebied bij Dreumel en bij Zaltbommel waargenomen.	Watergangen en oevers vormen geschikt leefgebied voor de algemeen voorkomende bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (Andere soort). Kamsalamander komt op enkele plekken langs het tracé voor. Poelen en grachtjes in de buurt van het tracé bij Rossum (deelgebied 2), Sint Andries (deelgebied 3) en in de omgeving van Heerewaarden (deelgebied 3-4) vormen potentieel geschikt voortplantingswater voor kamsalamander (Habitatrichtlijn). Moerasgebiedjes, uiterwaarden, sloten en watergangen vormen potentieel geschikt leefgebied voor poelkikker (Habitatrichtlijn). Het tracé vormt geen geschikt overwinteringshabitat. Poelkikker is niet bekend uit de directe omgeving rondom het tracé, maar wel op enige afstand, zoals hiernaast beschreven. In deelgebied 5 en 6 is geschikt leefgebied aanwezig nabij de sloten waar gewerkt wordt. In uiterwaarden en in de Buitenpolder Heerewaarden en in de omgeving van de steenfabriek en zandwinning bevindt zich potentieel geschikt leefgebied voor rugstreeppad (Habitatrichtlijn). Bovendien kan deze soort in spontaan ontstane poelen opduiken. Het tracé vormt geen geschikt overwinteringshabitat.	Aanwezigheid algemeen voorkomende amfibieën vastgesteld (Andere soort). Voorkomen Habitatrichtlijn rugstreeppad, poelkikker en kamsalamander kan niet op voorhand worden uitgesloten.
Reptielen	Het tracé ligt niet binnen het verspreidingsgebied van reptielensoorten (RAVON).	Het tracé ligt niet binnen het verspreidingsgebied van reptielensoorten (RAVON).	Aanwezigheid uitgesloten
Overige soorten (exclusief libellen)	Er zijn geen beschermde dagvlinders of andere overige soorten (insecten) waargenomen ter hoogte van, of in de directe omgeving van het tracé.	Extensief beheerde bloemrijke dijken, taluds en graslanden vormen geschikt leefgebied voor verschillende niet beschermde dagvlinders in de omgeving van het tracé, zoals gehakelde aurelia, dagpauwoog en kleine vos en distelvlinder en voor Rode lijst soorten als bruin blauwtje, groot dikkopje en kleine parelmoervlinder en de sterk afnemende argus vlinder.	Geen beschermde ongewervelden aanwezig. Wel vlinders van de Rode Lijst.

3.2 Effectbeoordeling

Hieronder is per soortgroep een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

Tabel 2: Effecten per soort(groep) als gevolg van werkzaamheden.

Soort(groep) (beschermings- categorie)	Beschrijving effecten
Algemene broedvogels (Vogelrichtlijn)	Bij werkzaamheden in het broedseizoen zoals het kappen van bomen en verwijderen van struweel of vegetatie op en langs het tracé, gaan mogelijk nesten van algemene broedvogels en weidevogels verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van nesten en tot het vernielen van broedsels of legfels van vogels. → mogelijk effect Aangezien werkzaamheden grotendeels plaatsvinden langs bestaande wegen en in randen van percelen, is een effect als gevolg van verstoring op de gunstige staat van instandhouding van voorkomende broedvogels echter uitgesloten. → geen effect Als gevolg van de graafwerkzaamheden wordt foerageergebied tijdelijk ongeschikt. Er is gedurende de werkzaamheden voldoende alternatief foerageergebied aanwezig en na afronding van de werkzaamheden is het tracé opnieuw geschikt. → geen effect
Broedvogels met jaarrond beschermd nesten (Vogelrichtlijn)	Er wordt geen bebouwing gesloopt. Effecten op de nesten van de huismus, huiszwaluw, kerkuil en slechtvalk zijn uitgesloten. Voor de steenuil geldt dat nesten niet worden aangetast. Voor deze soorten geldt dat het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied, vooral als foerageergebied. Deze functie wordt tijdelijk verstoord. Maar in de huidige situatie is er ook sprake van verstoring door de nabijgelegen provinciale weg. Bovendien zijn er in de omgeving voldoende alternatieven in andere agrarische gebieden en de uiterwaarden voor de duur van de werkzaamheden. Na de werkzaamheden herstelt de situatie zich weer tot een situatie die vergelijkbaar is met de huidige situatie. Effecten zijn uitgesloten. → geen effect Werkzaamheden in het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring. Aangezien werkzaamheden grotendeels plaatsvinden langs bestaande wegen en in randen van percelen, is een effect als gevolg van verstoring op de gunstige staat van instandhouding van voorkomende broedvogels echter uitgesloten. → geen effect Bij kapwerkzaamheden in bosjes kunnen eventueel aanwezige jaarrond beschermde nesten aangetast of vernield worden. → mogelijk effect Als gevolg van de graafwerkzaamheden wordt foerageergebied tijdelijk ongeschikt. Er is gedurende de werkzaamheden voldoende alternatief foerageergebied aanwezig en na afronding van de werkzaamheden is het tracé opnieuw geschikt. → geen effect
Bever (Habitatrichtlijn)	Bever (Habitatrichtlijn) komt voor in de omgeving van het tracé en kan incidenteel voorkomen in de watergangen waar gewerkt wordt (onderdoor geboord). Effecten zijn echter niet te verwachten omdat geen primair functioneel leefgebied wordt aangetast en er zijn geen burchten aangetroffen in de directe omgeving van het tracé. → geen effect
Overige grondgebonden zoogdieren Konijn, haas, egel, ree, veldmuis, bunzing en hermelijn (Andere soort)	In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig waar soorten naartoe kunnen uitwijken. Een effect als gevolg van verstoring is daarmee uitgesloten. Werkzaamheden leiden mogelijk wel tot het doden en verwonden van algemene grondgebonden zoogdieren die niet op tijd het gebied kunnen ontvluchten bij de start van de werkzaamheden. → mogelijk effect
Vleermuizen Gewone dwergvleermuis en mogelijk ook watervleermuis, meervleermuis en laatzvlieger (Habitatrichtlijn)	Er worden geen gebouwen gesloopt. Bij het kappen van de bomen met holtes leiden de werkzaamheden mogelijk tot verlies van verblijfplaatsen en/ of vliegroutes van vleermuizen en verstoring en mogelijk doden van dieren. → mogelijk effect De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring en tijdelijk ongeschikt zijn van foerageergebied en mogelijke vliegroutes van vleermuizen. De werkzaamheden zijn echter tijdelijk, waardoor de functionaliteit van het foerageergebied en van de vliegroutes niet permanent worden aangetast. Na afronding van de werkzaamheden is het foerageergebied opnieuw geschikt. Daarnaast worden werkzaamheden overdag uitgevoerd waardoor effecten op foeragerende vleermuizen worden voorkomen. → geen effect
Kamsalamander (Habitatrichtlijn)	Bij graafwerkzaamheden of bemaling door geschikt water in deelgebieden 2 en 4 kan mogelijk habitat van kamsalamander verloren gaan, individuen kunnen hierbij omkomen. Het is onduidelijk of op deze locaties, in afwijking van het uitgangspunt zoals genoemd in paragraaf 2.3, door water wordt gegraven. → mogelijk effect

Soort(groep) (beschermings- categorie)	Beschrijving effecten
Poelkikker (Habitatrichtlijn)	Bij werkzaamheden aan moerasgebiedjes, uiterwaarden en sloten en watergangen binnen de voortplantingsperiode kan mogelijk leefgebied van poelkikker verloren gaan, dit geldt vooral voor de locaties waar in de directe omgeving van sloten wordt gewerkt, individuen kunnen hierbij omkomen. → mogelijk effect
Rugstreeppad (Habitatrichtlijn)	Wanneer het terrein tijdens de werkzaamheden door rugstreeppad gekoloniseerd wordt, kunnen individuen gedood en verwond worden en leefgebieden aangetast. → mogelijk effect
Overige amfibieën Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (Andere soort)	In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende alternatief leefgebied aanwezig waar soorten naartoe kunnen uitwijken. Een effect als gevolg van verstoring is daarmee uitgesloten. Werkzaamheden leiden mogelijk tot habitat verlies en het doden en verwonden van algemeen voorkomende amfibieën die niet op tijd het gebied kunnen ontvluchten bij de start van de werkzaamheden. → mogelijk effect

3.3 Toetsing

In de onderstaande tabellen is per soort(groep) op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb kunnen worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Daarbij is nog geen rekening gehouden met eventueel mogelijke mitigerende maatregelen.

Tabel 3 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Algemene broedvogels	X	X			Kappen van bomen en struweel, verstoren nestlocaties
Broedvogels met jaarrond beschermd nest	X	X			Kappen van bomen en struweel, verstoren nestlocaties

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Aangezien werkzaamheden grotendeels plaatsvinden langs bestaande wegen en in randen van percelen, is een effect als gevolg van verstoring op de gunstige staat van instandhouding van voorkomende broedvogels uitgesloten. Er is daarmee is geen sprake van een overtreding van artikel 3.1 Lid 4.

Tabel 4 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soort	Lid 1/5	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Als gevolg van
Vleermuizen Gewone dwergvleermuis en mogelijk ook watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger	X	X		X	Kappen van bomen
Kamsalamander	X	X	X	X	Alle werkzaamheden (nabij geschikt water inclusief bemaling) in deelgebied 2 en 4
Poelkikker	X	X	X	X	Alle werkzaamheden (nabij geschikt water inclusief bemaling)
Rugstreeppad	X	X	X	X	Alle werkzaamheden bij kolonisatie

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 5 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 lid 1 ten aanzien van andere soorten

Soort	a	b	c	Als gevolg van
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren Konijn, haas, egel, ree, veldmuis, bunzing en hermelijn	X	X		Alle werkzaamheden
Algemeen voorkomende amfibieën Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	X	X		Alle werkzaamheden

Verbodsbepalingen:

a: opzettelijk te doden of te vangen;

b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen

c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Gedeputeerde staten van de provincie Gelderland heeft voor de in onderstaande tabel opgenomen algemeen voorkomende 'andere' (Andere soort) soorten een generieke vrijstelling ten behoeve voor ruimtelijke ingrepen afgegeven. Er geldt dan ook een vrijstelling voor de binnen het plangebied voorkomende algemene soorten grondgebonden zoogdieren (konijn, haas, egel, ree, veldmuis, bunzing en hermelijn) en

amfibieën (bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander) zoals beschreven. Wel dienen in het kader van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) maatregelen te worden getroffen om voldoende zorg in acht te nemen voor aanwezige beschermde en niet beschermde soorten.

Tabel 6: Soorten waarvoor vrijstelling geldt.

Zoogdieren	Huisspitsmuis	Amfibieën
Aardmuis	Konijn	Bastaardkikker
Bosmuis	Ondergrondse woelmuis	Bruine kikker
Bunzing	Ree	Gewone pad
Dwergmuis	Rosse woelmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Meerkikker
Egel	Veldmuis	
Gewone bosspitsmuis	Vos	
Haas	Wezel	
Hermelijn	Woelrat	

Voor de andere voorkomende soorten van de categorie 'Vogels' of 'Habitatrichtlijn soorten', namelijk: algemene broedvogels, broedvogels met jaarrond beschermd nest, vleermuizen (gewone dwergvleermuis en mogelijk ook watervleermuis en laatvlieger), kamsalamander, poelkikker en rugstreeppad, geldt geen vrijstelling en is het ook niet mogelijk te werken met een gedragscode. Voor deze soorten moeten mitigerende maatregelen worden getroffen om effecten te voorkomen, zie verder in paragraaf 6.1.

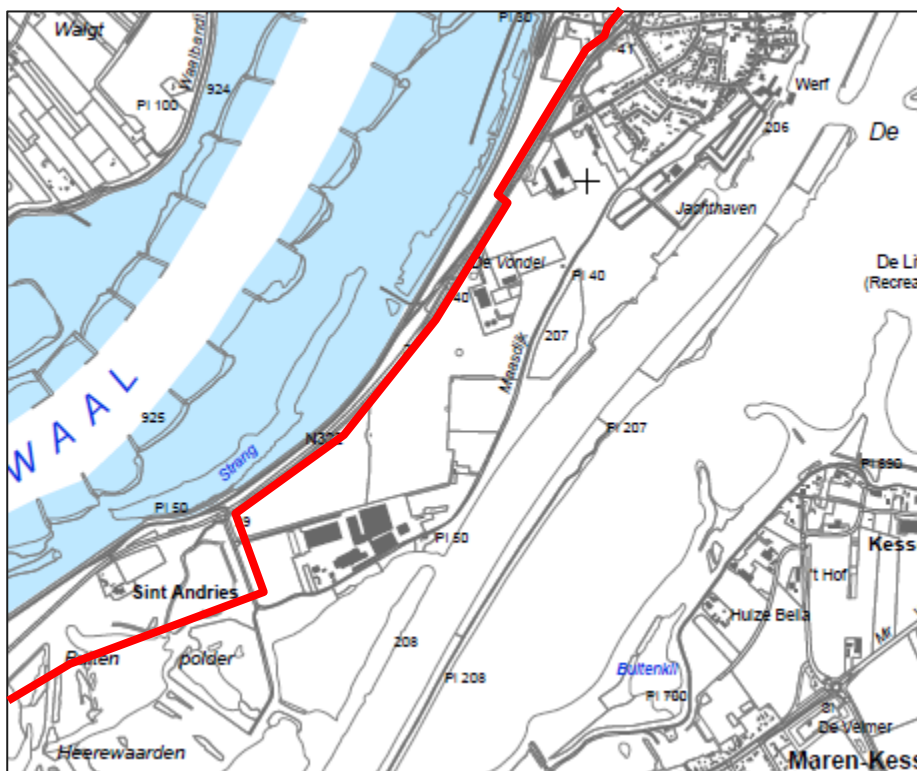
4 WET NATUURBESCHERMING: GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Ligging ten opzichte van N2000-gebieden en aanwezigheid instandhoudingsdoelen

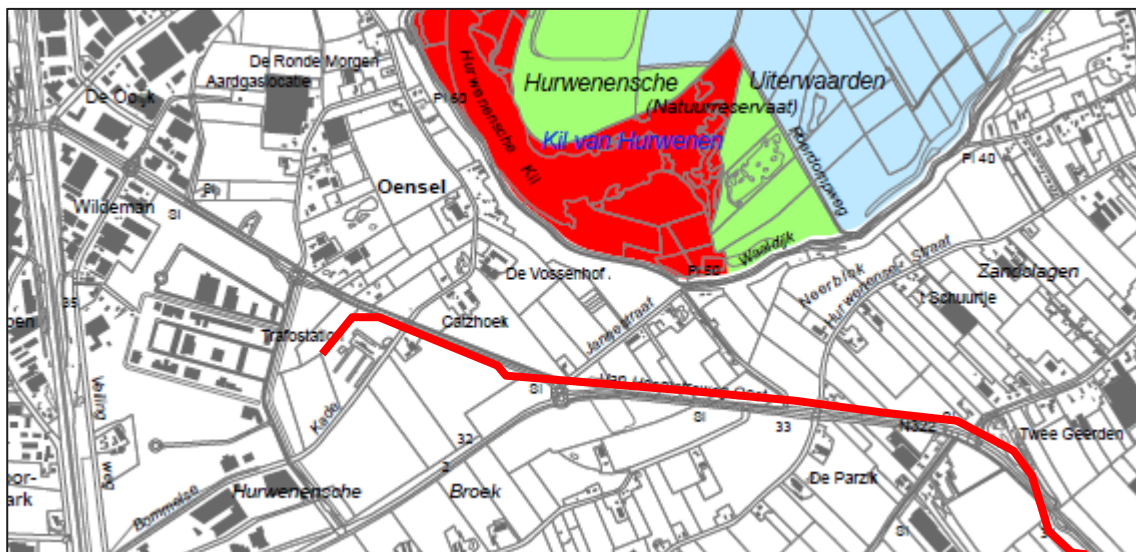
Het tracé is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Wel ligt het Natura 2000-gebied De Rijntakken ten westen van het tracé. De Rijntakken is aangewezen in het kader van zowel de Vogel- als de Habitatrichtlijn en omvat 4 deelgebieden:

- Uiterwaarden IJssel
- Uiterwaarden Neder-Rijn
- Gelderse Poort
- Waal

Het tracé is het dichtst bij het deelgebied de uiterwaarden van de Waal gelegen. Waar het tracé het dichtst langs de Rijntakken loopt, is de afstand tot dit gebied circa 45 meter, zie Figuur 3. Het gebied uiterwaarden van de Waal is aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn. Het tracé ligt op ruim 550 meter afstand van dat deel van het N2000-gebied De Rijntakken dat is aangewezen in het kader van de Habitatrichtlijn, zie Figuur 4.

Figuur 3: Ligging van een deel van het tracé (rode lijn, bij benadering) ten opzichte van de Rijntakken met blauwe arcering = Vogelrichtlijn (uitsnede van kaart Rijntakken: Synbiosys).

Figuur 4: Ligging van een deel van het tracé (rode lijn, bij benadering) ten opzichte van de Rijntakken met rode arcering = Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Beschermd Natuurmonument, groene arcering = Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en blauwe arcering = Vogelrichtlijn (uitsnede van kaart Rijntakken: Synbiosys).

De instandhoudingsdoelstellingen waarvoor het gebied de Rijntakken is aangewezen, betreffen verschillende soorten habitattypen, habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels, zie Bijlage D. Hieronder wordt per categorie besproken of deze voorkomen ter hoogte van of in de directe omgeving van het tracé.

Habitattypen

Er bevinden zich geen habitattypen binnen het tracé, aangezien het tracé niet binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied is gelegen. Deze liggen op ca. 45m afstand. Zie Figuur 5 voor de ligging van de stikstofgevoelige habitattypen, conform de effectenindicator van het Ministerie van EZ. Deze liggen op minimaal 950m afstand.

Figuur 5: Kaart met ligging van stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebied de Rijnakken.

Habitatsoorten

De verschillende vissoorten waarvoor de Rijnakken is aangewezen zijn niet relevant voor de beoordeling. Watergangen worden niet aangetast omdat hier gewerkt wordt met behulp van een boring, zie ook paragraaf 2.3.

Voor de overige habitatsoorten, de kamsalamander, meervleermuis en bever geldt het volgende, zie ook paragraaf 3.1:

- **Bever:** De omgeving rondom de Buitenpolder Heerewaarden en met de rivieren en uiterwaarden in verbinding staande wateren vormen leefgebied van bever. Er zijn in de directe omgeving van het tracé geen burchten van bever aangetroffen en er bevindt zich geen primair functioneel leefgebied binnen het tracé.
- **Kamsalamander:** komt op enkele plekken langs het tracé voor. Poelen en grachtjes in de buurt van het tracé bij Rossum (deelgebied 2), Sint Andries (deelgebied 3) en in de omgeving van Heerewaarden (deelgebied 3-4) vormen potentieel geschikt voortplantingswater voor kamsalamander. In het aanwijzingsbesluit is opgenomen dat *“De populaties in de uiterwaarden kunnen lijden onder (extreem) hoog water. Voor het in stand houden van duurzame populaties zijn daarom de verbindingen aangrenzende populaties en populaties”*. Dit betekent dat ook deze populaties buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied van belang zijn voor de instandhoudingsdoelstelling.
- **Meervleermuis:** De werkzaamheden vinden plaats buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. In het aanwijzingsbesluit is omschreven dat *“Het gebied heeft een zeer belangrijke rol als paargebied voor meervleermuizen. Tot nu toe zijn er paarverblijven bekend in Angeren, Zevenaar en Herwen. Met name De Bijland wordt veel gebruikt als foerageergebied door mannetjes meervleermuizen. Belangrijke vliegroutes hiervoor zijn de Oude Rijn, Oude Rijnstrang, Oude Waal en het Bijlandsch Kanaal.”* Hoewel het landschap langs het tracé door de afwisseling tussen graslanden, houtwallen en singels en bosjes een zeer geschikt foerageergebied en vliegroute vormt en er mogelijk in holten in bomen verblijfplaatsen aanwezig zijn, is het gebied niet benoemd. Meervleermuizen in het Natura 2000-gebied maken dus wel gebruik van functies buiten de begrenzing, maar van belang zijn eventuele functies langs het tracé niet.

Broedvogels en niet-broedvogels

Broedvogels welke zijn aangewezen als instandhoudingsdoel voor het Natura 2000-gebied, houden zich niet aan de grenzen van het gebied. Daarom worden deze meegenomen in de beoordeling. Er wordt in het kader van de voorgenomen ingreep echter weinig geschikt broedgebied vergraven. De Buitenpolder Heerewaarden vormt bijvoorbeeld wel geschikt broedgebied voor soorten als ijsvogel, blauwborst en kwartelkoning, maar hier wordt de verbinding grotendeels middels een boring aangelegd. Voor soorten als grote karekiet, porseleinhoen en oeverwaluw zijn geen geschikte broedlocaties aanwezig ter hoogte van het tracé.

Voor verschillende niet-broedvogels vormt het tracé en de directe omgeving mogelijk geschikt leefgebied. Zo vormen de hooilanden geschikt rust- en foerageergebied voor verschillende ganzensoorten. Voor watervogels is onder andere geschikt leefgebied aanwezig ter hoogte van Buitenpolder Heerewaarden.

4.2 Effectbeoordeling

In onderstaande tabel is een effectbeoordeling opgenomen met betrekking tot de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied De Rijntakken.

Habitattypen	Effectbeoordeling	Conclusie
	Er is geen sprake van directe effecten op habitattypen omdat het tracé niet binnen het Natura 2000-gebied is gelegen. Mogelijk is sprake van externe werking als gevolg van stikstofdepositie door van inzet van materieel en machines bij aanleg van de verbinding. Onder andere glanshaverhooilanden (zie Figuur 5) zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Effecten als gevolg van de werkzaamheden kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten.	Effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen op voorhand niet worden uitgesloten.
Habitatsoorten	Bever: Effecten zijn niet te verwachten omdat geen primair functioneel leefgebied wordt aangetast en er zijn geen burchten aangetroffen in de directe omgeving van het tracé. Kamsalamander: Bij graafwerkzaamheden of bemaling door geschikt water in deelgebieden 2 en 4 kan mogelijk habitat van kamsalamander verloren gaan, individuen kunnen hierbij omkomen. Het is onduidelijk of op deze locaties, in afwijking van het uitgangspunt zoals genoemd in paragraaf 2.3, door water wordt gegraven. Meervleermuis: De instandhoudingsdoelstelling van de meervleermuis is " <i>behoud verspreiding, omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud van de populatie</i> ". Het zwaartepunt van de functies voor de meervleermuis is niet gelegen ter hoogte van het tracé. Hoewel geringe effecten niet zijn uit te sluiten door de kap van een enkele boom, leiden de werkzaamheden aan het tracé niet tot een verandering van voorgenomde functie van het Natura 2000-gebied zelf. Significant negatieve effecten zijn uitgesloten.	Mogelijk effect op kamsalamander. Geen effect op bever en meervleermuis.
Broedvogels	Als gevolg van de werkzaamheden wordt mogelijk broedgebied van broedvogels tijdelijk verstoord. Omdat geen geschikt broedgebied vergraven wordt, en indien dit wel het geval is, dit slechts zeer beperkt is, zijn geen significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling te verwachten. Mogelijk is er wel sprake van verstoring als gevolg van de werkzaamheden, dit effect is tijdelijk.	Tijdelijke effecten als gevolg van verstoring van broedgebied zijn niet uitgesloten.
Niet-broedvogels	Als gevolg van de werkzaamheden wordt mogelijk leefgebied van niet-broedvogels tijdelijk aangetast. Er is geen sprake van permanente aantasting, omdat de verbinding met behulp van een boring wordt aangelegd ter plaatse van watergangen en gebieden als de Buitenpolder Heerewaarden. Tijdens de aanlegfase zijn delen van het gebied welke geschikt zijn als leefgebied tijdelijk ongeschikt. Er is echter voldoende alternatief leefgebied in de omgeving aanwezig en na de aanleg van de verbinding kan het gebied weer gebruikt worden als leefgebied, daarmee is een negatief effect uitgesloten.	Geen effect.

4.3 Toetsing

Significant negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden op het Natura 2000-gebied de Rijntakken, kunnen niet worden uitgesloten. Het betreffen de volgende effecten:

- Externe werking: effecten op stikstofgevoelige habitattypen als gevolg van een tijdelijke toename van de stikstofdepositie door inzet van materieel en machines kunnen op voorhand niet worden uitgesloten.
- Mogelijk negatieve effecten op habitatsoorten kamsalamander.

Tijdelijke effecten als gevolg van verstoring op broedvogels worden voorkomen, zie paragraaf 6.1, en effecten op niet-broedvogels zijn uitgesloten.

Omdat significant negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, dient hier nader onderzoek naar te worden uitgevoerd. Hiertoe dient een toets in het kader van de gebiedsbescherming van de Wnb te worden opgesteld. Met betrekking tot vervolgstappen op basis van mogelijk negatieve effecten op habitatsoorten en broedvogels, zie paragraaf 6.1. De maatregelen moeten integraal worden meegenomen in het project. Op deze manier zijn met een voortoets effecten uit te sluiten en is geen vergunning Wnb vereist. Wanneer die niet wordt gedaan, is een toetsing vereist, waarin mitigerende maatregelen worden voorgesteld die vervolgens als voorwaarden in een vergunning worden opgenomen.

5 GELDERS NATUURNETWERK EN GROENE ONTWIKKELINGSZONE

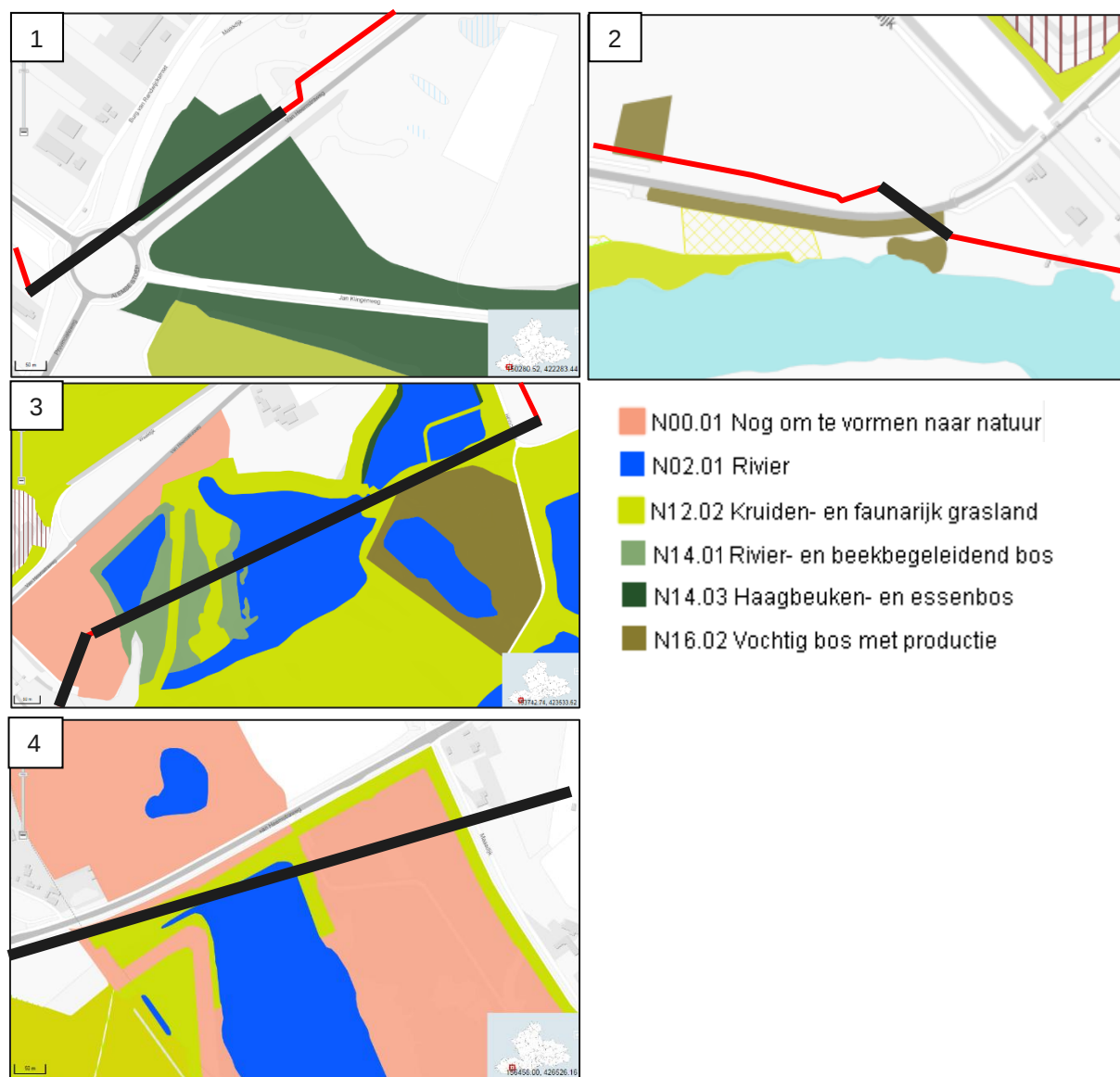
5.1 Ligging GNN en GO

In Bijlage C is een korte beschrijving opgenomen van het beleidskader van het GNN en de GO, met betrekking tot het huidige plangebied en voornemen.

Ligging Gelders Natuurnetwerk

In Bijlage A is weergegeven waar het tracé het GNN kruist. Dit is op vier locaties het geval. Op twee andere locaties ligt het tracé er direct langs. Op de kaarten in Figuur 6 zijn de delen van het tracé weergegeven waar het tracé het GNN kruist. In de legenda zijn de beheertypen opgenomen welke voorkomen ter hoogte van het tracé. In Figuur 7 is van drie van deze locaties een foto opgenomen voor een impressie.

Op alle vier deze locaties wordt de kabelverbinding aangelegd middels een boring, zie Figuur 6. Hierdoor is geen sprake van (graaf-)werkzaamheden ter plaatse van natuurbeheertypen in het kader van het GNN.

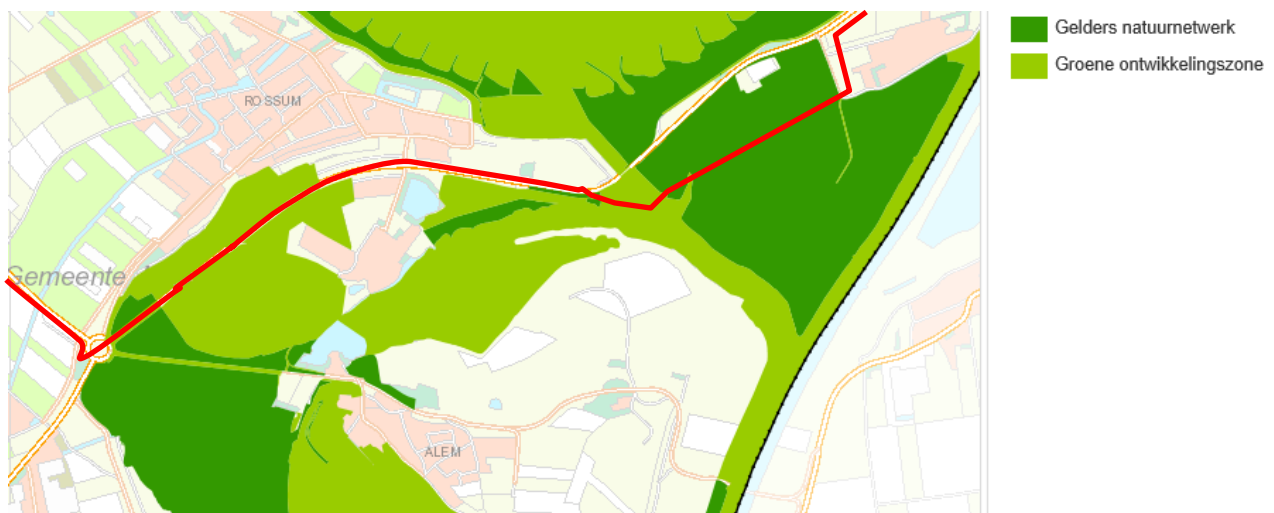
Figuur 6: Ligging van een deel van het tracé ten opzichte van de natuurbeheertypen van het GNN (Natuurbeheerplan 2017, inclusief ambitie) voor de drie locaties waar deze het GNN kruist, met rood = bij benadering het tracé en zwart = aanleg met behulp van boring.

Figuur 7: Foto-impressie van drie van de locaties waar het tracé het GNN kruist, de nummers komen overeen met de locaties zoals opgenomen in Figuur 6.

Ligging Groene Ontwikkelzone

Een deel van het tracé overlapt met de ligging van de GO, namelijk ter hoogte van deelgebied 4 en 5, zie Figuur 8.

Figuur 8: Bij benadering ligging van een deel van het tracé ter hoogte van Groene ontwikkelingszone (lichtgroen).

5.2 Effectbeoordeling

In Tabel 7 is beschreven wat effecten met betrekking tot ruimtebeslag op het GNN en GO zijn. De nummers verwijzen naar de locaties zoals die zijn opgenomen op de kaarten in Figuur 6.

Met betrekking tot aanwezigheid van doelsoorten en mogelijk effecten hierop als gevolg van de aanleg van de verbinding, wordt voor alle soortgroepen verwezen naar het vorige hoofdstuk 3. Hier wordt beschreven welke soorten (mogelijk) voorkomen ter hoogte van het tracé en of sprake is van effecten op beschermde soorten.

Tabel 7: Effectbeschrijving ruimtebeslag GNN en GO.

Locatie	Beschrijving huidige situatie en effect	Conclusie ruimtebeslag
1	GNN: Beheertype N14.03, dit betreft een wilgenbroekbos in de huidige situatie. Door aanleg middels boring, geen sprake van ruimtebeslag.	Geen effect
2	GNN: Beheertype N16.02. Door aanleg middels boring, geen sprake van ruimtebeslag.	Geen effect
3	GNN: Beheertypen N00.01, N02.01, N12.02 en N14.01, dit betreft een uiterwaardelandschap. Door aanleg met behulp van een boring is geen sprake van ruimtebeslag.	Geen effect
4	GNN: Beheertype N00.01 en N12.02, kruidenrijke zoom. Een groot deel van de aanleg wordt hier met behulp van een boring aangelegd, zie bijlage C. Door aanleg met behulp van een boring is geen sprake van ruimtebeslag.	Geen effect
• •		

Er is geen sprake van ruimtebeslag op natuurbeheertypen in het kader van het GNN. Daarmee is geen sprake van een effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN of van strijdigheden met de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen voor het huidige gebied, zoals opgenomen in Bijlage C.

Voor de GO is er wel sprake van ruimtebeslag. Het is de vraag welke consequenties die heeft op de aanwezige kernkwaliteiten.

- Dynamische rivier met geologische en geomorfologische processen, water-, sediment- en diasporetransport; ecologisch kerngebied én verbinding tussen Midden-Europa en de Noordzee(kust). Het plangebied ligt binnen de winterdijk: effecten op de dynamische rivier zijn uitgesloten. Effecten op deze kernkwaliteit zijn uitgesloten.
- Noordoever Maas en smal binnendijs gebied met variabel, grotendeels agrarisch cultuurlandschap en natuurcomplexen. Het gebied ligt wel aan de noordoever van de Maas maar de situatie herstelt zich na de werkzaamheden weer grotendeels waardoor er geen sprake is van de aantasting van het variabele cultuurlandschap en natuurcomplexen. Effecten op deze kernkwaliteit zijn uitgesloten.
- Parel Piekenwaard: stroomdalgrasland op hoge, reliëfrijke, zandige bodem; aardkundig waardevol. De Piekenwaard wordt niet aangetast door de werkzaamheden. Effecten op deze kernkwaliteit zijn uitgesloten.
- Verbinding tussen Maas- en Waaluitwaarden. Dergelijke verbindingen worden niet aangetast. Effecten op deze kernkwaliteit zijn uitgesloten.
- Diverse forten. Deze forten worden niet aangetast. Effecten op deze kernkwaliteit zijn uitgesloten.

- Waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bever. Voor weidevogels herstellen de omstandigheden weer na de werkzaamheden. De waarden voor water- en moerasvogels worden zoveel mogelijk ontzien. Zie voor de effecten voor andere soorten het aspect soortenbescherming: door het nemen van maatregelen worden effecten zoveel mogelijk voorkomen.
- Leefgebied steenuil: Zie hiervoor hoofdstuk 3. Er is geen sprake van aantasting.
- Plaatselijk kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, knotwilgen en ooibos. De doorsnijding is over een lange, smalle zone die grotendeels langs een bestaande provinciale weg loopt. Na de werkzaamheden wordt de situatie herstelt tot een situatie die vergelijkbaar is met de huidige situatie. Deze kernkwaliteit blijft behouden.
- Cultuurhistorische waarden van de uiterwaarden, oude kavelpatronen, doorbraakkolken, waterstaatswerken (kades en sluisjes), kleiwinningen. De doorsnijding is over een lange, smalle zone die grotendeels langs een bestaande provinciale weg loopt en waarbij de meeste van voorgenoemde elementen wordt ontzien. Na de werkzaamheden wordt de situatie herstelt tot een situatie die vergelijkbaar is met de huidige situatie. Deze kernkwaliteit blijft behouden.
- Over de Maas: als natuurterrein in te richten ontzanding. Dit is niet relevant voor deze ontwikkeling. Deze kernkwaliteit blijft behouden.
- Onbebouwdheid van de uiterwaarden (enkele boerderijen en steenfabrieken). De ontwikkeling voorziet niet in bebouwing. Deze kernkwaliteit blijft behouden.
- Rust, ruimte en donkerte m.u.v. de omgeving van stedelijke gebieden. De ontwikkeling voorziet niet in aantasting van rust, ruimte en donkerte. Deze kernkwaliteit blijft behouden.
- Abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem. De doorsnijding is over een lange, smalle zone die grotendeels langs een bestaande provinciale weg loopt en waarbij de meeste van voorgenoemde elementen wordt ontzien. Na de werkzaamheden wordt de situatie herstelt tot een situatie die vergelijkbaar is met de huidige situatie. Deze kernkwaliteit blijft behouden.
- Ecosysteemdiensten: recreatie, wateropvang en -afvoer. De doorsnijding is over een lange, smalle zone die grotendeels langs een bestaande provinciale weg loopt. Er zijn geen effecten op de recreatie en de wateropvang en -afvoer. Deze kernkwaliteit blijft behouden.

Hoewel er wel sprake is van ruimtebeslag op de GO, is er geen sprake van een aantasting van de kernkwaliteiten.

5.3 Toetsing

Voor projecten binnen het GNN is het 'nee, tenzij'-regime van toepassing, zie ook Bijlage C. Op basis van bovenstaande effectbeschrijving is er echter geen sprake van tijdelijke of permanente aantasting van natuurbeheertypen van het GNN.

Voor de GO: Volgens artikel 2.5.1.2, lid 1 moet voor "een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden gelegen binnen de Groene Ontwikkelingszone (GO) worden geen nieuwe grootschalige ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van het betreffende gebied". Als beschreven in de vorige paragraaf is er geen sprake van een afname van kernkwaliteiten. Dit betekent dat niet voldaan hoeft te worden aan de voorwaarden die in hetzelfde beleidsartikel onder onderdelen a tot en met d staan uitgewerkt.

6 VERVOLGSTAPPEN EN CONCLUSIE

6.1 Wet natuurbescherming: soortbescherming

Mitigerende maatregelen

Eerst wordt ingegaan op de mogelijke mitigerende maatregelen. Wanneer met mitigerende maatregelen effecten te voorkomen zijn, dan is het niet noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren of een ontheffing aan te vragen:

- Algemene broedvogels en broedvogels met jaarrond beschermde nesten: Voer kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit om effecten op broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen begint vroeg, omdat het tracé ook geschikt is voor weidevogels, namelijk van 15 februari tot 15 juli. Deze periode kan door weersomstandigheden eerder beginnen en/of eindigen, dit dient door een ter zake kundig ecoloog te worden beoordeeld.
- Indien werkzaamheden buiten de periode maart – september worden uitgevoerd, buiten de gevoelige periode van voortplanting van rugstreeppad en poelkikker, zijn effecten uitgesloten en is ook geen vervolgonderzoek vereist. Dit betekent:
 - Voor de rugstreeppad: Voer werkzaamheden buiten de gevoelige periode van voortplanting (april t/m juli) uit.
 - Voor de poelkikker: Voer werkzaamheden buiten de gevoelige periode van voortplanting (half maart t/m september) uit.
- Verder voor de rugstreeppad: Om kolonisatie van rugstreeppad te voorkomen tijdens de werkzaamheden, moeten regenplassen en bijvoorbeeld sporen van zware voertuigen waar regenwater in is blijven staan, worden voorkomen, of na een regenbui worden gedraineerd/ leeggepompt. Dit moet in de periode april tot en met oktober worden gedaan.

Vervolgstappen

Deze vervolgstappen zijn relevant voor het verkrijgen van een ontheffing of het gericht nemen van maatregelen om effecten op beschermde soorten te voorkomen:

- Broedvogels met jaarrond beschermde nesten: Indien bomen gekapt worden, moet aanvullend onderzoek uitwijzen of jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn.
- Vleermuizen: Indien bomen met holtes welke mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen gekapt worden, dient aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen te worden uitgevoerd alvorens een ontheffing wordt aangevraagd. Vleermuizenonderzoek conform GaN Vleermuisprotocol 2013; 4 tot 5 veldinspecties in de avond en ochtendschemering in de periode mei t/m september.
- Kamsalamander: indien de werkzaamheden conform het uitgangspunt in paragraaf 2.3, ter plaatse van het voor de soort geschikte water in deelgebied 2 en 4 middels een boring worden uitgevoerd, zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.
Indien ter plaatse van dit water wel gebruik wordt gemaakt van open ontgraving, is vervolgonderzoek noodzakelijk om te onderzoeken of de soort aanwezig is. Onderzoek naar de aan- of afwezigheid kan met behulp van een van de volgende methoden (conform Soortenstandaard kamsalamander):
 - Onderzoek naar larven: In juni met een schepnet larven (en volwassen dieren) vangen.
 - Onderzoek naar volwassen dieren: in mei en juni volwassen dieren op drie achtereenvolgende nachten vangen met fuikjes. Fuikjes zijn in grotere water geschikter dan het schepnet. De fuikjes moeten deels boven water staan, om verdrinking te voorkomen.
 - Ook kan buiten het voortplantingsseizoen, in de periode maart t/m september, de aan- of afwezigheid van kamsalamanders worden bepaald door minimaal 5 maal te inventariseren op het landhabitat door potentiële schuilplaatsen als stenen, hout en plastic om te draaien.
- Rugstreeppad en poelkikker: Vervolgonderzoek is noodzakelijk wanneer werkzaamheden binnen de gevoelige periode van voortplanting van de soorten worden uitgevoerd en het niet mogelijk is om maatregelen te nemen om kolonisatie te voorkomen:
 - Rugstreeppad (conform Soortenstandaard rugstreeppad): Voor het inventariseren van voortplantingswateren van rugstreeppadden is het luisteren naar kooractiviteiten het meest gebruikelijk in de periode tweede helft van april en mei op twee avonden en bij geschikte weersomstandigheden. Geschikte weersomstandigheden zijn relatief warme, windstille avonden en nachten, vaak na zware regenval. Bij voorkeur vinden deze rondes gespreid in deze periode plaats: een keer aan het begin en een keer laat in deze periode. Om aanwezigheid uit te sluiten moet midden

juli nogmaals bij geschikte omstandigheden geluisterd worden. Indien eenmaal aanwezigheid is aangetoond hoeven geen vervolgrondes plaats te vinden.

- Poelkikker (conform Soortenstandaard poelkikker): De beste methode om poelkikkers te inventariseren is op basis van kooractiviteit bij het voortplantingswater in de maanden mei en juni gedurende twee veldbezoeken. Vooral 's avonds, als het niet te koud is, vindt in die maanden kooractiviteit plaats, maar ook overdag op warme zonnige dagen. Heel goede dagen zijn dagen met regen en temperaturen vanaf 10 à 12 graden Celsius na een periode van droogte. Als twee keer in de goede tijd en onder goede weersomstandigheden geïnventariseerd wordt, kan worden aangenomen dat er geen poelkikkers aanwezig zijn als ze niet gehoord zijn.

Bij het uitvoeren van nader onderzoek naar amfibieën, kan hierbij eveneens de controle op geschiktheid van de betreffende bomen voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten en holtes voor vleermuizen worden beoordeeld, indien op dat moment duidelijk is of en welke bomen gekapt worden. De aanwezigheid van nesten en/of holtes kan mogelijk echter niet met zekerheid worden uitgesloten vanwege het blad aan de bomen dat het zicht belemmert.

-
-
-
-

Conclusie voor het bestemmingsplan

Pas nadat duidelijk is of bomen worden gekapt, in hoeverre de plannen gevolgen hebben voor de kamsalamander, rugstreeppad en poelkikker (gebruik van boring) en of beschermde soorten zoals hierboven beschreven aanwezig zijn, kunnen mitigerende maatregelen worden vastgesteld om overtreding van de soortbescherming van de Wnb te voorkomen. De noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing kan ook daarna pas worden vastgesteld.

Voor algemene broedvogels is er in het kader van de Wnb geen conflict voorzien met de voorgenomen werkzaamheden, wanneer bovenstaande mitigerende maatregelen worden uitgevoerd. Het gaat om maatregelen die tijdens de werkzaamheden genomen kunnen worden. Het bestemmingsplan biedt hier de ruimte voor, waardoor er geen conflict met het bestemmingsplan is voorzien.

6.2 Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming

Significant negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Er dient nader onderzoek te worden uitgevoerd. Hiertoe dient een toets in het kader van de gebiedsbescherming van de Wnb te worden opgesteld. Met betrekking tot vervolgstappen op basis van mogelijk negatieve effecten op habitatsoorten en broedvogels, zie paragraaf 6.1.

6.3 GNN en GO

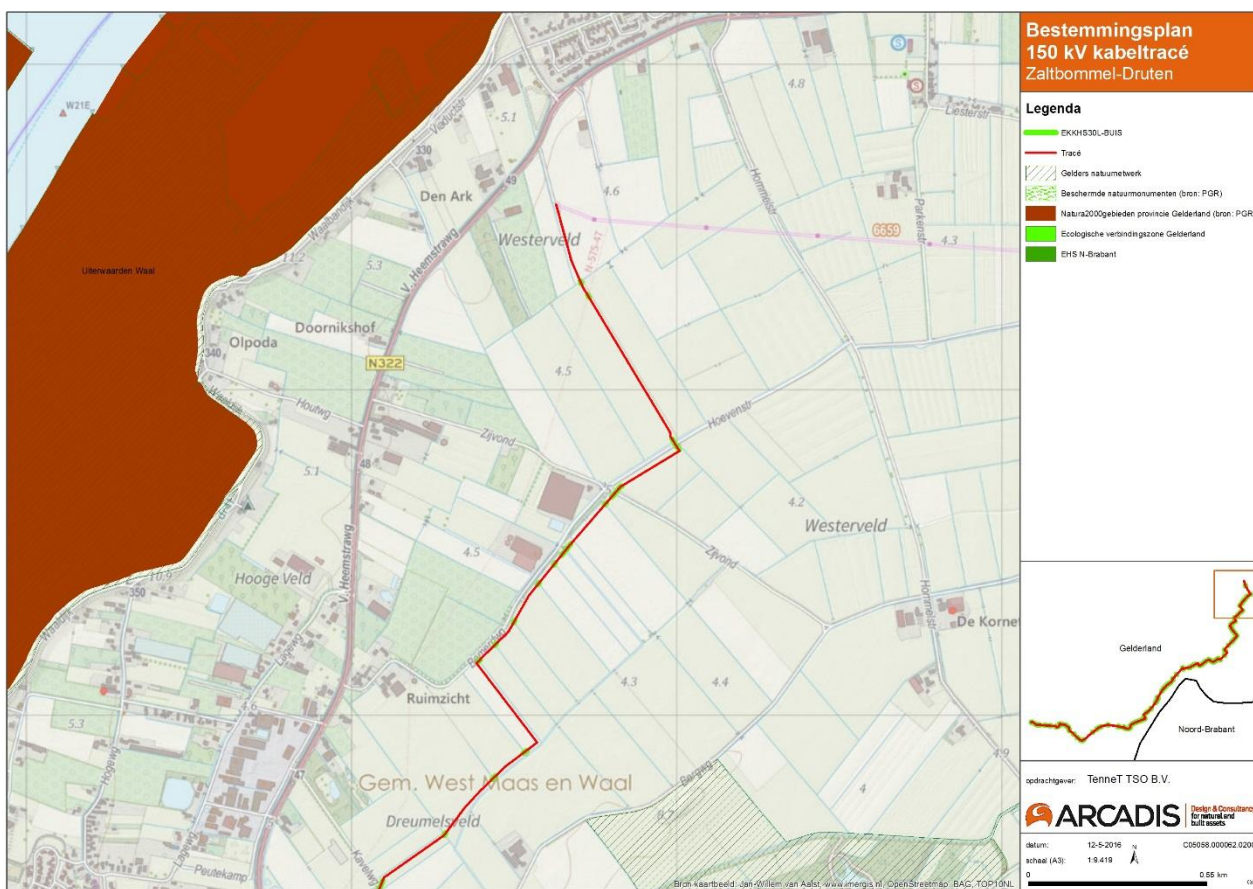
Er is geen sprake van effecten op het GNN of GO. Nadere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

BIJLAGE A KAARTEN BESTEMMINGSPLAN TRACE

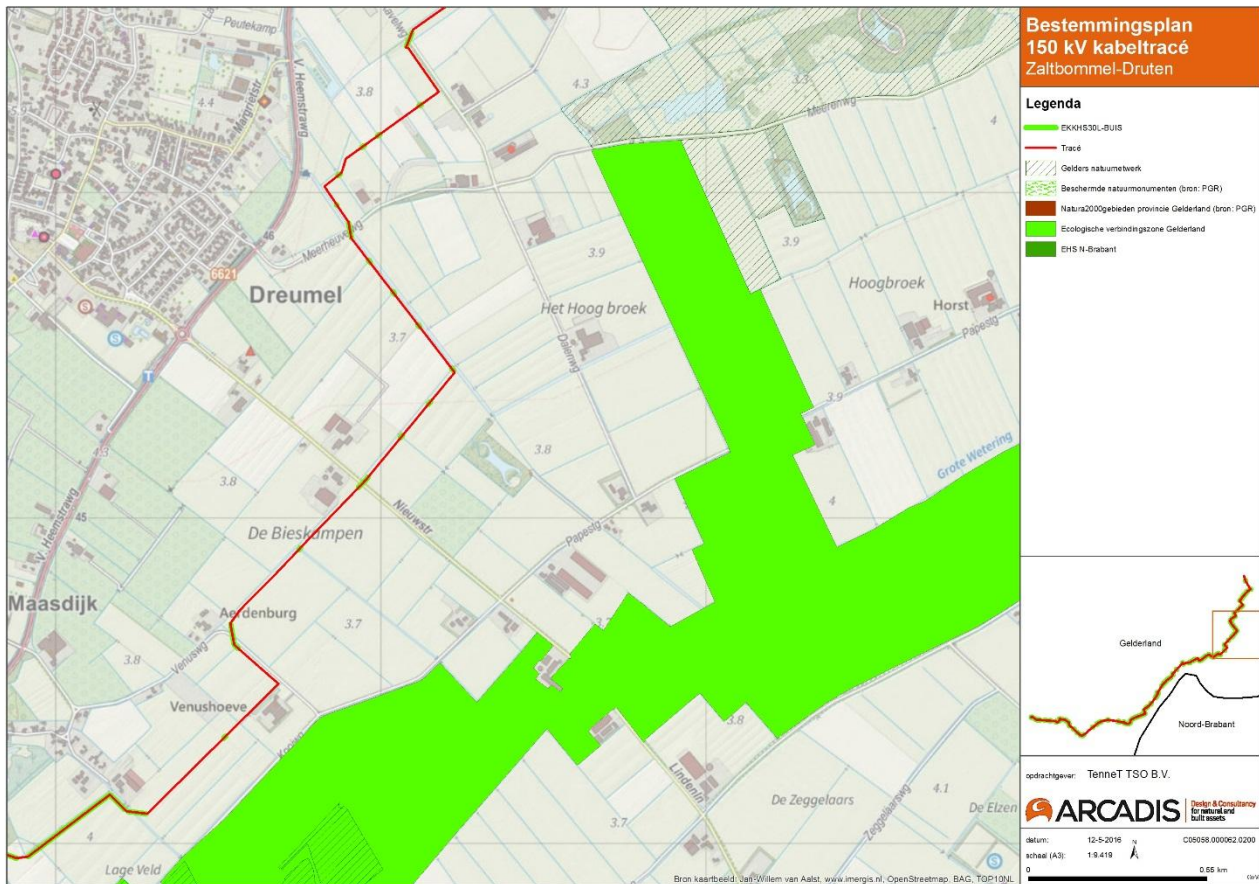
Op onderstaande kaarten is het tracé (rood = tracé, rood met groene arcering = aanleg m.b.v. boring) van west naar oost weergegeven. Daarnaast zijn het Natura 2000-gebied Rijntakken (bruin), de begrenzing van het GNN (groene arcering) en een ecologische verbindingszone (lichtgroen vlak) op de kaarten opgenomen. De begrenzing van het Nationaal Natuurnetwerk in Noord-Brabant is ook op de kaarten te zien (donkergroen vlak), deze begrenzing is niet relevant voor de huidige beoordeling. De nummering van de deelgebieden komt overeen met de beschrijving van het tracé in paragraaf 2.2.

Op vier locaties doorkruist het tracé het GNN, deze zijn met blauwe contouren op de kaarten weergegeven. Op twee andere locaties ligt het er direct langs, deze locaties zijn met paarse contouren weergegeven op navolgende kaarten. In hoofdstuk 4 is de ligging van het netwerk op deze locaties nader uitgewerkt.

Deelgebied 1

Deelgebied 2

**Bestemmingsplan
150 kV kabeltracé
Zaltbommel-Druten**

Legenda

- EKKHS30L-BUIS
- Tracé ondergrondse verbinding
- Gelders natuurnetwerk
- Beschermde natuurmonumenten
- Natura2000gebieden
- Ecologische verbingszone
- EHS N-Brabant

Opdrachtgever: TenneT TSO B.V.

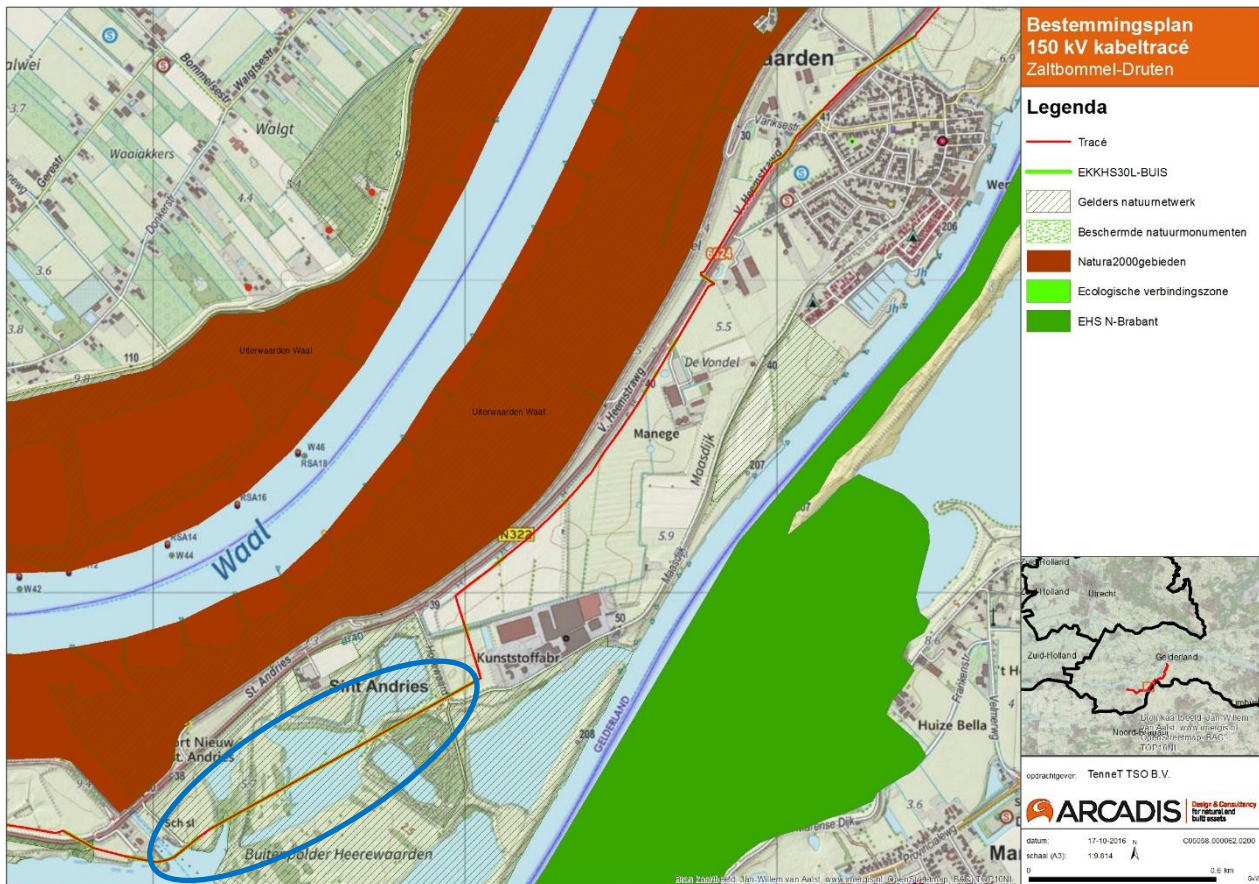
ARCADIS Design & Consultancy
for natural and
built assets

datum: 11-10-2016 **schaal (A3):** 1:9.540

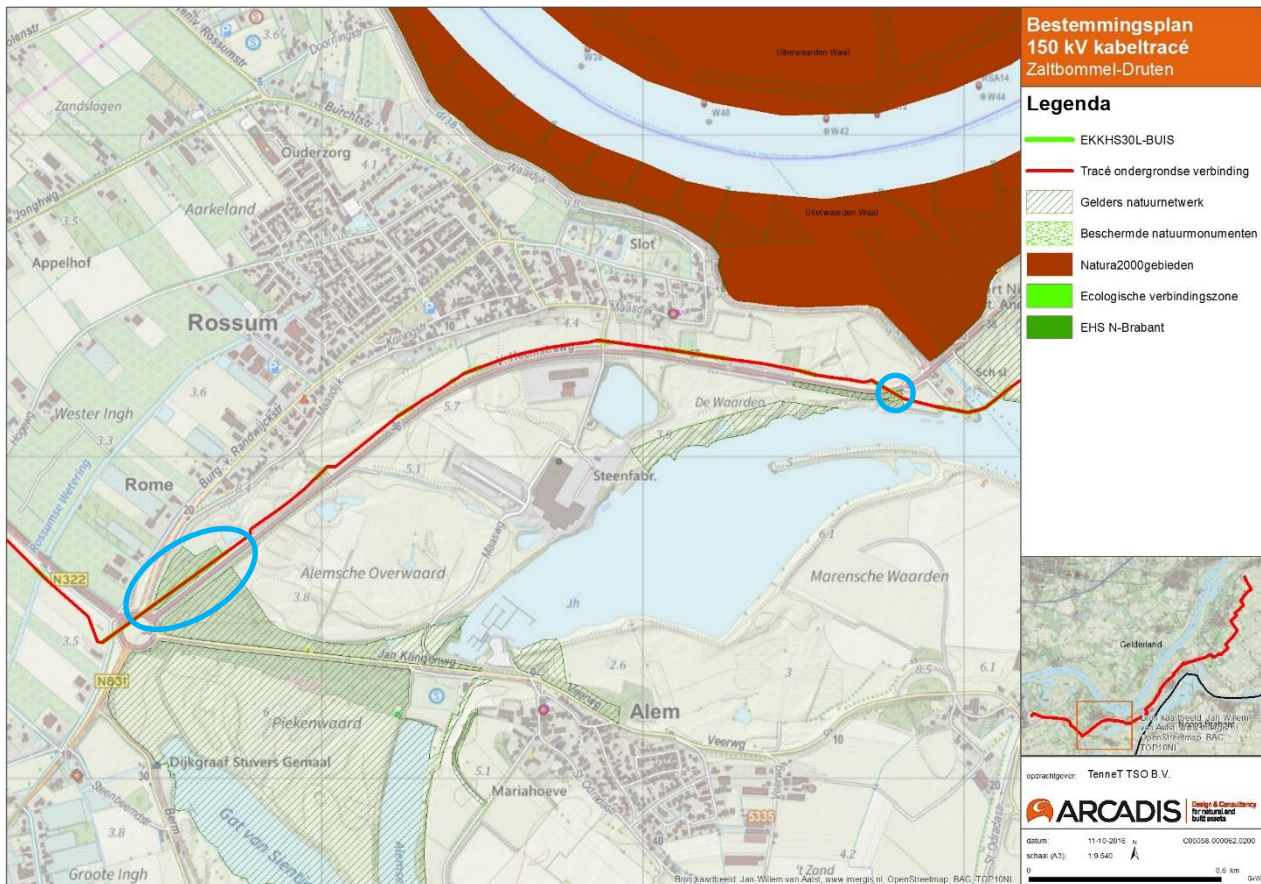
0 0,5 km

Bas: Zeebeld, Jan-Willem van Aarts, www.mergis.nl, OpenStreetmap, BAG, TOP10NL

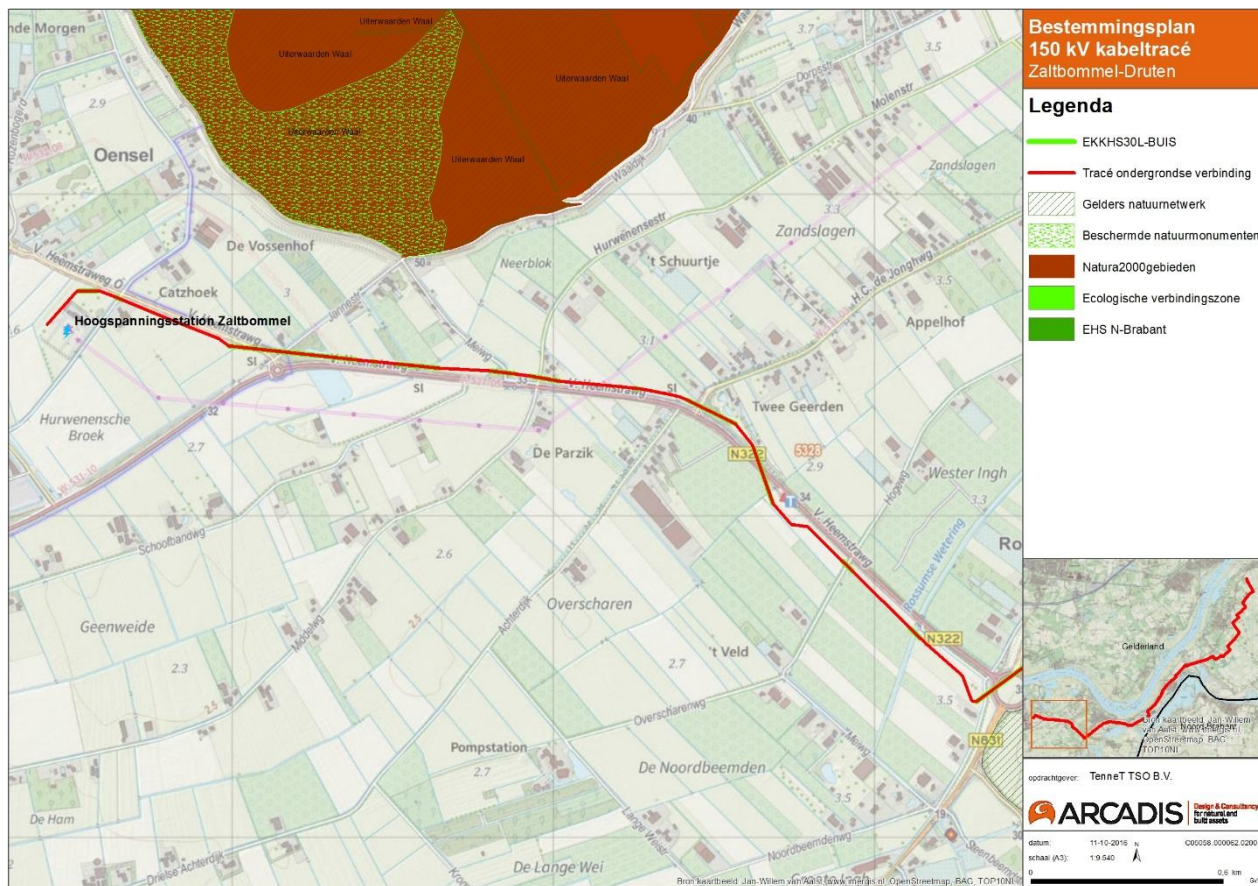
Deelgebied 4

Deelgebied 5

Deelgebied 6

BIJLAGE B WETTELIJK KADER WET NATUURBESCHERMING: SOORTBESCHERMING

Inhoud van de wet

De Wet natuurbescherming (verder Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de relevante delen van de wet gegeven.

Algemene bepalingen

De Wnb schrijft een nationale en provinciale natuurvisie voor. De nationale natuurvisie bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid op het gebied van natuur en natuurbescherming ([art 1.5](#)). De provinciale natuurvisies beschrijven het provinciale beleid op dit gebied ([art 1.7](#)).

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en soorten, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

In het eerste hoofdstuk van de wet wordt ook ingegaan op de beschermingsmaatregelen waarvoor gedeputeerde staten van de provincies zorg moeten dragen ([art 1.12, lid 1](#)). Het gaat daarbij om:

- de biotopen en leefgebieden van alle in Nederland voorkomende soorten vogels;
- behoud en herstel van soorten, habitats en habitats van soorten van bijlage I, II, IV en V van de Habitatrichtlijn;
- behoud en herstel van soorten die opgenomen zijn op de bij de nationale natuurvisie horende rode lijst.

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden

De Wet Natuurbescherming (Wnb) maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De Wnb noemt daarbij verschillende soorten gebieden.

- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN): het samenhangende ecologische netwerk waarvoor de provincies (gedeputeerde staten) zorgdragen voor de totstandkoming en instandhouding ([art 1.12, lid 2](#)).
- “Bijzondere provinciale natuurgebieden” en “Bijzondere provinciale landschappen” zijn gebieden buiten het NNN aangewezen door gedeputeerde staten vanwege bijzondere natuurwaarden of landschappelijke en cultuurhistorische waarden ([art 1.12, lid 3](#)).
- Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die de Minister van Economische Zaken heeft aangewezen ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn ([art. 2.1, lid 1](#)).
- “Bijzondere nationale natuurgebieden” zijn door de Minister van Economische Zaken aangewezen buiten bestaande Natura 2000-gebieden ([art. 2.11, lid 1](#)).

De Wnb kent alleen voor de Natura 2000-gebieden een toetsingskader. De bescherming van het NNN verloopt via het planologische spoor. Ten aanzien van de bescherming van bijzondere nationale en provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen is in de Wnb geen regeling opgenomen. Provincies kunnen -wanneer zij een dergelijk gebied aan zouden wijzen- daarvoor zelf een regeling opstellen.

Regels ten aanzien van de bescherming van Natura 2000-gebieden

De Minister van Economische Zaken wijst Natura 2000-gebieden aan. In ieder besluit tot aanwijzing van een Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende gebied beschreven. Daarbij gaat het in ieder geval om instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van de leefgebieden van vogels, voor zover nodig ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en/of ten aanzien van habitats en habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de Habitatrichtlijn. Op de aanwijzing of wijziging van de aanwijzing van gebieden is afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, tenzij het een wijziging van ondergeschikte aard is. Dit betekent dat deze besluiten openstaan voor bezwaar en beroep.

Gedeputeerde staten zijn verplicht zorg te dragen voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van de in de provincie gelegen Natura 2000-gebieden en moeten ook -indien daar aanleiding voor bestaat- passende maatregelen nemen om verslechtering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te voorkomen. Daarnaast moet er voor ieder Natura 2000-gebied een beheerplan worden opgesteld.

Plan, project of andere handeling?

De Wnb maakt onderscheid in plannen, projecten en andere handelingen. Het verschil tussen een plan enerzijds en project en andere handeling anderzijds is duidelijk: Een plan gaat over het voornemen tot het verrichten van een handeling of om het scheppen van een (planologisch) kader voor een toekomstige handeling. Een project of andere handeling gaat altijd om een daadwerkelijk uit te voeren handeling.

Het verschil tussen een project en een andere handeling is lastiger. Kort gezegd komt het erop neer dat er sprake is van een project in geval van een “fysieke ingreep in het natuurlijk milieu” en dat “activiteiten waarbij geen sprake is van werken of ingrepen die de materiële toestand van een plaats veranderen”, niet kunnen worden aangemerkt als een project. Bouw-, aanleg- of sloopwerkzaamheden zijn bijvoorbeeld wel projecten. Een activiteit waarbij slechts gebruik wordt gemaakt van een bepaalde locatie, zonder dat deze locatie feitelijk wijzigt, kan niet als project worden aangemerkt. Zo heeft de ABRvS geoordeeld, toen een Nbw-vergunning voor het uitvoeren van strandexcursies met een strandbus aan de orde was dat het een “andere handeling” betrof. Deze activiteit, net als bijvoorbeeld het openstellen van een reeds bestaande weg, kwalificeert niet als project. Ook het verlenen van toestemming om de exploitatie van een vliegveld voort te zetten is geen project. Het verlengen van een start- en landingsbaan van een vliegveld is dan wel weer een project.

Beoordeling van projecten

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen ([art 2.7 lid 2](#)). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning pas verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast ([art 2.7 lid 3 onder a](#) en [art 2.8 lid 1](#)). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens of inzichten op kan leveren ([art 2.8 lid 2](#)).

Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag de vergunning alleen worden verleend wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets) ([art 2.8 lid 4](#)). Wanneer er sprake is van significante gevolgen voor een prioritair habitat of prioritaire soort en de dwingende reden van groot openbaar belang is een reden van sociale of economische aard, dient in aanvulling op de ADC-toets door de minister van Economische Zaken een advies gevraagd te worden aan de Europese Commissie voordat de vergunning wordt verleend ([art 2.8 lid 5](#)). De te nemen compenserende maatregelen moeten onderdeel uitmaken de vergunning voor het betreffende project ([art 2.8 lid 7](#)). Een eventueel in te richten compensatiegebied dient de status van Natura 2000-gebied te krijgen ([art 2.8 lid 8](#)).

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen vergunning Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient de passende beoordeling gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvgb) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvgb wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning. Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de vergunning Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Beschermde soorten

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Vogels
- Overige Habitatrichtlijn soorten
- Andere soorten

Vogels

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Overige Habitatrichtlijn soorten

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

De bijlagen zijn zeer uitgebreid en er staan ook veel soorten op genoemd die van nature niet in Nederland voorkomen. In **Error! Reference source not found.** is een overzicht opgenomen van het deel dat van nature in Nederland voorkomt.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van vogels verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de overige Habitatrichtlijn diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art. 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art. 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art. 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de

Habitatrichtlijn plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de Andere soorte diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de Andere soorte plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid 2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. Hieronder is een overzicht opgenomen van de vrijstellingen die in voorliggende situatie gelden.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor **vogels** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **overige Habitatrichtlijn soorten** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.8 lid 5):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **Andere soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Habitatrichtlijn soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
11. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
12. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
13. in het algemeen belang.

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen ontheffing Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient het betreffende onderzoek gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvbg) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvbg wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning. Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de ontheffing Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

BIJLAGE C GELDERS NATUURNETWERK

De onderstaande tekst is afkomstig uit de Omgevingsverordening Gelderland (vastgesteld op 24 september 2014), waarin de bescherming van ecologisch en landschappelijk waardevolle gebieden is vastgelegd.

Beschermingsregime GNN en GO

In Gelderland zijn volgens de Omgevingsverordening twee verschillende soorten natuurgebieden aangewezen: het Gelder Natuurnetwerk (GNN) en Groen ontwikkelingszone (GO). De bescherming van deze gebieden is opgenomen in respectievelijk artikel 2.7.1.1 en 2.7.2.1 van de Omgevingsverordening Gelderland¹. In deze artikelen is beschreven dat ingrepen in de GNN en grootschalige ontwikkelingen die leiden tot een significante aantasting van de kernkwaliteiten van de GO ter plaatse niet plaats mogen vinden, tenzij:

- geen reële alternatieven aanwezig zijn;
- sprake is van redenen van groot openbaar belang;
- de negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
- de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd. In de artikelen 2.7.1.1, derde tot en met zesde lid en 2.7.1.3 is beschreven op welke wijze compensatie plaats moet vinden.

Kernkwaliteiten en significante aantasting

In alle gevallen waarin een significante aantasting niet bij voorbaat kan worden uitgesloten, zal de initiatiefnemer van een grootschalige ontwikkeling of een combinatie van ontwikkelingen binnen het GNN, de effecten van deze ontwikkelingen op de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het GNN moeten onderzoeken. Hierbij gaat het niet alleen om de aanwezige natuurwaarden, maar ook om de nagestreefde natuurwaarden en de bijbehorende milieucondities. Een ontwikkeling kan een significante aantasting van de kernkwaliteiten tot gevolg hebben, indien deze leidt tot:

- een vermindering van areaal, samenhang en kwaliteit van bestaande natuur-, bossen landschapselementen en gebieden die aangewezen zijn voor nieuwe natuur. Onder landschapselementen verstaan wij onder andere heggen, houtwallen, bosjes, poelen en solitaire bomen;
- een vermindering van de uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren tussen de verschillende leefgebieden in delen van het GNN;
- een vermindering van de kwaliteit van het leefgebied van alle soorten waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing is vereist en als zodanig worden genoemd in de AMvB Vrijstelling beschermde dieren plantensoorten Flora- en faunawet;
- een vermindering van het areaal van de grote natuurlijke eenheden (aaneengeslotenheid);
- een belemmering voor het verloop van natuurlijke processen in de grote eenheden;
- een verstoring van de natuurlijke morfologie, waterkwaliteit, watervoering en verbondenheid met het landschap van water met een natuurbestemming;
- een verandering van de grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) die de voor de natuurdoeltypen gewenste grond- en oppervlaktewatersituatie (verder) aantasten;
- een verhoging van de niet gebiedseigen geluidsbelasting;
- een toename van de verstoring door licht. Dat betekent dat het plaatsen van nieuwe lichtbronnen zoveel mogelijk voorkomen moet worden en de uitstraling naar de omgeving zo veel mogelijk moet worden beperkt.

De delen van het GNN behoren voor het huidige tracé vallen tot het gebied St. Andries – Maas. In de bijlage 6 en 7 van de Omgevingsverordening zijn de kernkwaliteiten natuur en landschap van het GNN beschreven. In onderstaande tabel zijn deze voor het gebied St. Andries – Maas opgenomen.

St. Andries	
Kernkwaliteiten deelgebied natuur en	• Dynamische rivier met geologische en geomorfologische processen, water-, sediment- en diasporetransport; ecologisch kerngebied én verbinding

¹ Omgevingsverordening Gelderland, Gedeputeerde Staten van Gelderland Gelet op het besluit van Provinciale Staten, PS2014-51, d.d. 24 september 2014.

landschap	tussen Midden-Europa en de Noordzee(kust) • noordoever Maas en smal binnendijks gebied met variabel, grotendeels agrarisch cultuurlandschap en natuurcomplexen • Parel Piekenwaard: stroomdalgrasland op hoge, reliëfrijke, zandige bodem; aardkundig waardevol • verbinding tussen Maas- en Waalwaterwaarden • diverse forten • waarden voor weidevogels, water- en moerasvogels, vleermuizen, amfibieën, vissen en bever • leefgebied steenuil • plaatselijk kleinschalige landschappen met strangen, hagen en singels, knotwilgen en ooibos • cultuurhistorische waarden van de uiterwaarden, oude kavelpatronen, doorbraakkolken, waterstaatswerken (kades en sluisjes), kleiwinningen • Over de Maas: als natuurterrein in te richten ontzanding • onbebouwdheid van de uiterwaarden (enkele boerderijen en steenfabrieken) • rust, ruimte en donkerte m.u.v. de omgeving van stedelijke gebieden • abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem • ecosysteemdiensten: recreatie, wateropvang en -afvoer
Ontwikkelingsdoelen natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)	• Ontwikkeling stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden • ontwikkeling water- en oeverhabitats • ontwikkeling hard- en zachthoutooibossen • ontwikkeling moerassen, ruigteranden en laag gelegen bloemrijke graslanden • ontwikkelen weidevogelpopulaties • ontwikkeling populaties van water-, oever- en moerasvogels • ontwikkelen biotopen voor vlinders, reptielen en amfibieën, w.o. kamsalamander en vissen, inclusief migratiemogelijkheden • ontwikkeling populatie bevers (en otters) • vermindering barrièrewerking N322 • ontwikkeling coulissenlandschap met strangen, knotwilgenrijen en meidoornhagen (evenwijdig aan de stroom) met lokaal doorzichten op de rivier, dorpen en steden • behoud reliëf kronkelwaarden

BIJLAGE D TYPEN EN SOORTEN INSTANDHOUDINGSDOELEN DE RIJNTAKKEN

Tabel 8: Habitattypen.

Code	Habitattypen
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)
H3270	Slikkige rivieroevers
H6120	Stroomdalgraslanden
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)
H6510B	Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)
H91E0A	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)
H91E0B	Droge hardhouthooibossen
H91F0	Blauwborst

Tabel 9: Habitatsoorten.

Code	Habitatsoorten
H1095	Zeeprik
H1099	Rivierprik
H1102	Elft
H1106	Zalm
H1134	Bittervoorn
H1145	Grote modderkruiper
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad
H1166	Kamsalamander
H1318	Meervleermuis
H1337	Bever

Tabel 10: Broedvogels Rijntakken.

Code	Broedvogels
A004	Dodaars
A017	Aalscholver
A021	Roerdomp
A022	Woudaap
A119	Porseleinhoen
A122	Kwartelkoning
A153	Watersnip
A197	Zwarte stern
A229	IJsvogel
A249	Oeverwaluw
A272	Blauwborst
A298	Grote karekiet

Tabel 11: Niet-broedvogels Rijntakken.

Code	Niet-broedvogels	Code	Niet-broedvogels
A005	Fuut	A054	Pijlstaart
A017	Aalscholver	A056	Slobeend
A037	Kleine zwaan	A059	Tafeleend
A038	Wilde zwaan	A061	Kuifeend
A039	Toendrarietgans	A068	Nonnetje
A041	Kolgans	A125	Meerkoet
A043	Grauwe gans	A130	Scholekster
A045	Brandgans	A140	Goudplevier
A048	Bergeend	A142	Kievit
A050	Smient	A151	Kemphaan
A051	Krakeend	A156	Grutto
A052	Wintertaling	A160	Wulp
A053	Wilde eend	A162	Tureluur

BIJLAGE E FOTO IMPRESSIE PLANGEBIED PER DEELGEBIED

Figuur 9: Foto-impressie deelgebied 1.

Figuur 10. Foto-impressie deelgebied 2.

Figuur 11. Foto-impressie deelgebied 3.

Figuur 12. Foto-impressie deelgebied 4.

Figuur 13. Foto-impressie deelgebied 5.

Figuur 14. Foto-impressie deelgebied 6.

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05058.000062
Onze referentie: 079282939 A